

"L'únic límit és la voluntat del poble de Catalunya"

Josep Maria Álvarez, secretari general de la UGT de Catalunya, impulsa una agosarada política d'acostament del seu sindicat a l'anomenada esquerra nacional. L'històric sindicat socialdemòcrata es vol deslliurar de l'etiqueta d'espanyolista.

Josep Maria Álvarez —Pepe per als amics— s'ha tirat de cap a canviar la imatge i la política de la UGT de Catalunya. Amb la legitimitat d'una gestió i un lideratge incontestats, aquest asturià de naixement i català de convicció ha llençat cables de diàleg i col·laboració dirigits al món nacionalista de progrés, inclosa l'esquerra independentista. Les darreres setmanes els contactes amb ERC s'han intensificat, facilitats per la bona disposició del partit independentista i la feina del delegat adjunt d'Álvarez per a temes de dinamització, Josep Maria Andreu, també militant d'ERC.

—La setmana passada es va celebrar una jornada reivindicativa de la unitat de la llengua catalana a Arbúcies, una població amb alcalde independentista. Hi van intervenir, entre d'altres, el líder d'ERC, Àngel Colom, i el president de l'Institut d'Estudis Catalans, Manuel Castellet. Hi havia representants de tots els Països Catalans. A la nit hi va haver concert de Lluís Llach. I la festa es va tancar amb una revetlla organitzada per les JERC i el Bloc d'Estudiants Independentistes (BEI). I tot això ho organitzava la UGT de Catalunya. Senyor Álvarez, ens pot explicar què passa aquí?

—Ningú se n'hauria d'estranyar. La veritat és que fa molt de temps que treballem el tema lingüístic, que en realitat és com treballar per la reconstrucció nacional de Catalunya. Nosaltres hem fet actes d'aquest tipus, potser no tan espectaculars però dient les mateixes coses, al Baix Llobregat, que té molta més significació que fer-los a Arbúcies. N'hem fet també a Lleida, a Tarragona... Aquests actes estan emmarcats en el canvi de política del sindicat endegat fa uns quants anys. El sindicat vol

avançar d'una manera decidida cap a la superació definitiva dels problemes de divisió lingüística entre els vinguts de fora i els nascuts aquí. Catalunya és un sol poble i en aquest sentit tirarem endavant.

És un bon moment també per denunciar els atacs que rep la unitat de la llengua. Hem aprofitat l'ocasió perquè l'opinió pública del Principat prengui

consciència del que passa al País Valencià i per recordar a Convergència i Unió que el seu soci a Madrid ataca la llengua catalana en altres comunitats de parla catalana. CiU hauria de ser més exigent amb el PP en aquest tema.

—Ha esmentat un dels grans tabús de la política catalana: el risc de divisió comunitària a Catalunya per motius de llengua.

—Aquesta és una qüestió que s'ha anat treballant i en aquests moments gairebé no existeixen dues comunitats. I això és gràcies a la manera amb què tots plegats hem acararat el tema durant aquests anys, i és la manera amb què ho hem de continuar fent. La normalització lingüística i la difusió de la idea de reconstrucció nacional ha d'arribar als sectors de població de parla castellana des de dins mateix d'aquests sectors. Això ho podem fer les organitzacions sindicals perquè estem en aquests barris, en formem part.

—Hi ha molta gent en aquests barris que aparentment viu al marge de la política catalana, no vota en les eleccions autonòmiques, no està implicada en aquest projecte de reconstrucció nacional. Per què passa, això?

—L'explicació és la falta de motivació. Molta gent vota o no vota en funció de si creu que el que es decideix és important per a la seva vida quotidiana. I segurament tots plegats no hem estat ca-

"No tindrem interlocutor polític preferencial, això està claríssim. I ja fa temps que el PSC no ho és. La nostra voluntat és una UGT on la gent se senti còmoda, sigui del PSC, d'ERC, de CDC o de ningú."

Intat /a"

paços de fer-los entendre que les coses que es voten en unes eleccions al Parlament de Catalunya tenen una influència definitiva en la seva vida: ensenyament, sanitat, etc. Dic tots plegats, però crec que molt especialment l'esquerra no ha estat capaç de conscienciar aquesta gent. De tota manera el fet que aquesta gent no voti no vol dir indiferència davant del fet nacional.

—*Últimament la UGT fa gestos d'acostament a nous sectors polítics. Ens ho pot explicar?*

—Nosaltres volem anar cap a la construcció d'un sindicat nacional, un sindicat català, articulat amb un sindicat d'àmbit estatal i amb una confederació europea de sindicats. Avui dia no hi ha fronteres econòmiques i per tant no podem posar fronteres sindicals. La gent que vulgui ajudar-nos a construir aquest sindicat nacional de Catalunya és benvinguda. En aquest camí hem trobat molta gent a qui li agrada aquesta idea i hi creu, i que vol col·laborar amb nosaltres, que en el fons no és més que col·laborar amb la reconstrucció nacional. Catalunya no serà una nació si no té les seves organitzacions sindicals, i tenim davant una gran oportunitat de fer aquest gran sindicat.

—*Concretament, vostès s'estan acostant a l'esquerra nacionalista...*

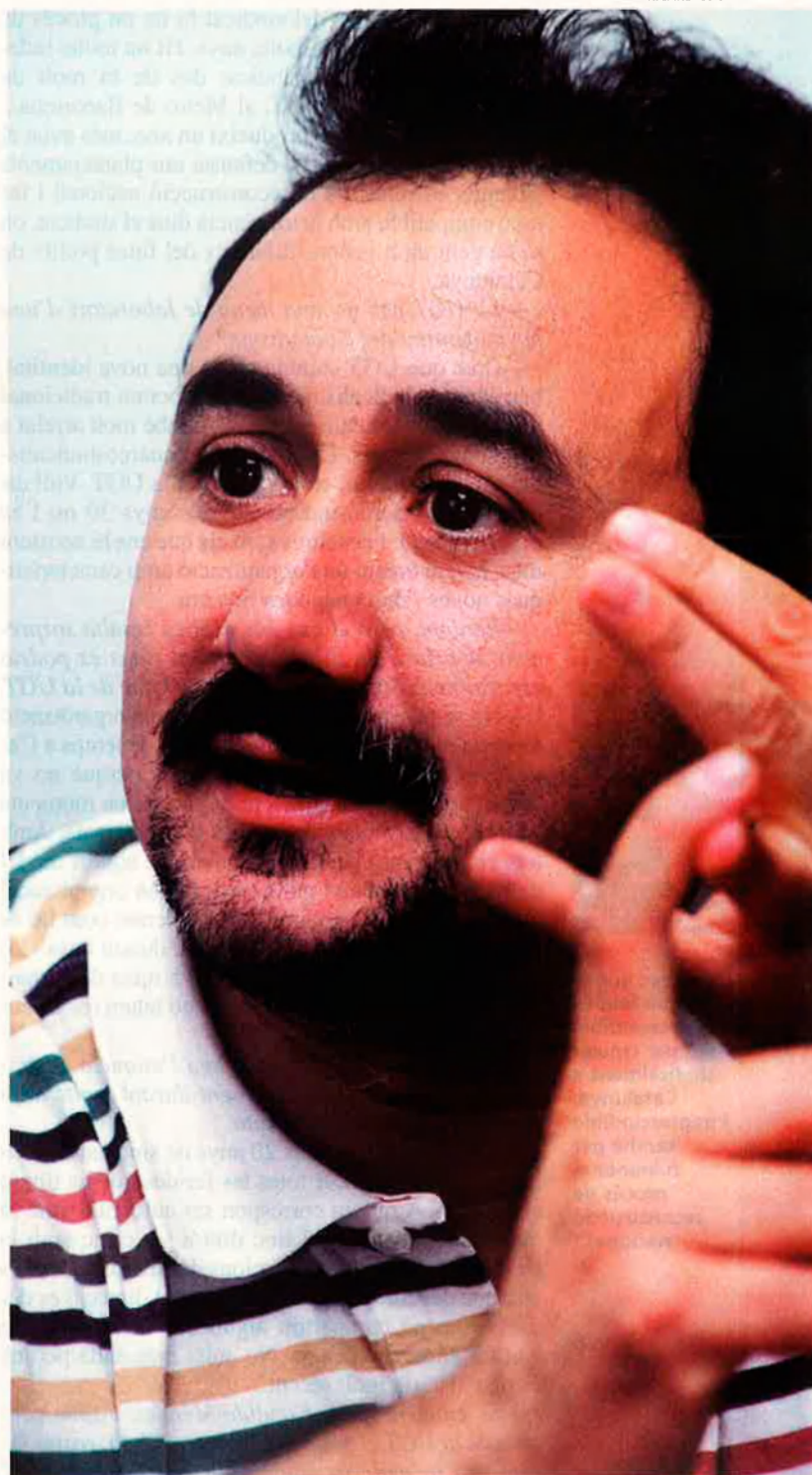
—Nosaltres tenim relacions extraordinàries amb ERC i les JERC. Hem trobat molts punts de coincidència i alguns de no coincidència, i per tant volem treballar conjuntament. Però vull deixar molt clar que la nostra idea de sindicat és més ampla: no volem ser el sindicat del partit socialista, ni el d'Esquerra Republicana ni el de Convergència Democràtica. Volem ser el sindicat dels treballadors i treballadores de Catalunya. Nosaltres tenim una llarga experiència de relacions molt estretes amb el partit socialista i jo crec que l'organització es desenvolupa molt millor si s'obre a altres relacions. Això pot fer fins i tot que les relacions amb el partit socialista siguin més fluides.

—*Significa això que l'interlocutor polític preferencial de la UGT de Catalunya ja no és el PSC?*

—No tindrem interlocutor polític preferencial, això està claríssim. I ja fa temps que el PSC no ho és.

—*En canvi, la gent continua associant la UGT als socialistes.*

—Sí, és veritat. Encara em trobo gent que em diu "tu ets el del PSC, oi?". És un error considerable. Nosaltres som una organització sindical que pren les seves pròpies decisions, i és obvi que tenim una

coincidència més gran amb l'esquerra. La nostra voluntat és una UGT on la gent se senti còmoda, sigui del PSC, d'ERC, de CDC o de ningú.

—*Les bases d'UGT i les d'ERC procedeixen de dues cultures polítiques molt distants. Això quadrarà bé o es produirà un xoc de tradicions?*

—Funcionarà bé. Nosaltres tenim una immensa majoria de militants de les comarques de l'àrea de Barcelona, però cada cop més a les comarques inte-

riors, i per tant dins del sindicat hi ha un procés de convivència des de fa molts anys. Hi ha molts independentistes dins del sindicat des de fa molt de temps. N'hi ha a la SEAT, al Metro de Barcelona... per tant no crec que es produeixi un xoc, més aviat el contrari. El sindicat ha de defensar uns plantejaments generals en relació a la reconstrucció nacional i fer això compatible amb la tolerància dins el sindicat, on hi ha gent amb visions diferents del futur polític de Catalunya.

—*La UGT pot ser una mena de laboratori d'una nova identitat del catalanisme?*

—Crec que UGT camina cap a una nova identitat, barreja del sindicalisme socialdemòcrata tradicional i de l'anarcosindicalisme català, també molt arrelat a la història del país. L'herència de l'anarcosindicalisme català està avui, en bona part, a la UGT. Vull dir que l'espai anarcosindicalista dels anys 30 no l'ha omplert ningú, i nosaltres som els que ens hi acostem més. Estem creant una organització amb característiques noves i desconegudes fins ara.

—*Perdoni, però el que ens explica resulta sorprenent. A priori, un discurs d'aquest tipus es podria esperar més d'un dirigent de CCOO que de la UGT.*

—No sé per què. La UGT ha estat una organització en certa mesura oblidada durant molt de temps a Catalunya. Segurament va ser oblidada perquè no va voler participar de manera protagonista en moments històrics determinats de la vida d'aquest país. Amb tots els respectes per CCOO, crec que aquest model de sindicat només el pot practicar una organització oberta, sense tabús, plural i molt tolerant com ho és la UGT. Des del meu punt de vista, durant anys Comissions Obreres s'ha aprofitat una mica dels plantejaments que tenia la UGT i que no tenen res a veure amb els actuals.

—*Certament, la UGT arrossega l'etiqueta de sindicat espanyolista, i segurament durant molts anys l'etiqueta no ha estat gratuïta.*

—Ara que celebrem els 20 anys de sindicalisme en llibertat intento tancar totes les ferides que ha tingut el sindicat. A mi em correspon ser autocrític amb la meua gestió, i no sé si tinc dret a ser crític amb la gestió de les anteriors direccions del sindicat. Però és clar que del comportament de l'actual direcció es dedueix que no compartim algunes de les coses que van fer altres direccions. No aniré més enllà perquè és una història molt recent.

—*Si, en comptes de Cándido Méndez, l'últim congrés de la UGT el guanya el seu amic Lito, vostès farien ara la mateixa política en el tema nacional? Vull dir: fan el que fan perquè estan enfrontats a la direcció confederal de la UGT?*

—Fariem exactament el mateix. Repeteixo que fa sis anys que vam començar a treballar en aquesta línia. La decisió de fer un sindicat plenament integrat en la vida del país la vam prendre l'any 90 i la vam consensuar amb la direcció confederal l'any 92. Jo vaig tenir una conversa amb Nicolás Redondo i li vaig dir clarament que la UGT de Catalunya podia fer dues coses: limitar-se a ser un sindicat de l'àrea

de Barcelona, i potser de Tarragona, o bé ser un sindicat més plural, de masses. El primer model seria la UGT "a" Catalunya. El segon, la UGT "de" Catalunya. El primer no m'interessa, el segon sí. És un plantejament estratègic de l'organització, i és un camí que caminarem, sigui quin sigui el secretari general de la confederació. Crec que el que fem és imprescindible per créixer sindicalment a Catalunya, i imprescindible també per culminar el procés de reconstrucció nacional.

—*Com es reconstrueix el país des del món laboral?*

—Aquesta és una reflexió que li he fet al president Pujol, a l'Àngel Colom, i a tots els dirigents amb responsabilitats públiques a casa nostra. S'està posant molt èmfasi a aconseguir competències polítiques, i després no es desenvolupen les competències socials, que són unes competències que no transferirà ningú i que en tot cas les hem de fer nostres, les hem d'exercir els agents socials. I quan arribes a plasmar en un document aquestes qüestions, n'hi molt pocs que et segueixin. Això és el que ha passat amb l'AIC [es refereix a l'Acord Interprofessional de Catalunya, que va ser pres en primera instància pels sindicats i el Foment del Treball Nacional, i que a última hora no es va signar perquè la patronal es va fer enrere]. L'AIC era la primera passa cap a l'establiment d'un marc de relacions laborals propi de Catalunya,

RICARD CUGAT

"Crec que el que fem és imprescindible per créixer sindicalment a Catalunya, i imprescindible també per culminar el procés de reconstrucció nacional."

RICARD CUGAT

i no ha estat possible signar-lo perquè la patronal pensa més amb criteris economicistes que amb criteris de construcció nacional. Penso que els poders públics haurien de pressionar més els poders econòmics per avançar en aquesta línia. Nosaltres i CCOO hem tingut molts problemes amb les direccions confederals per causa de l'AIC, però hem estat capaços d'aguantar-los. El Foment en canvi ha tingut els mateixos problemes amb la patronal espanyola i no ha estat capaç d'aguantar-los ni en la primera investida.

—*La Generalitat no ha forçat la situació perquè aquest acord fos possible?*

—Jo crec que no. I a la vegada haig de dir que al president Pujol li agrada l'acord, perquè jo he parlat amb ell d'això. Però el president ha d'anar més enllà. I hi ha altres persones en el consell executiu que no han vist aquest acord des d'una perspectiva nacional sinó purament econòmica i de grups de pressió.

—*Per exemple?*

—El conseller de Treball, Ignasi Farreres. I ho dic clarament perquè també li ho he dit a ell. No ha estat capaç de comprendre la importància que tenia aquest acord per a l'establiment d'un marc català de relacions laborals. I precisament la Generalitat ho hauria de veure sobretot des d'aquesta perspectiva.

—*Abans ha parlat de "culminar" el procés de reconstrucció nacional. Quins són els límits d'aquest procés?*

—L'únic límit és la voluntat del poble de Catalunya.

—*Se situa, doncs, en una posició autodeterminista?*

—És obvi. Jo crec que els pobles tenen dret a decidir el seu futur. La relació futura entre Catalunya i Espanya serà la que el poble català vagi decidint. Fins ara hem anat decidint un tipus d'articulació. Això anirà més enllà? Depèn de moltes coses: de la mateixa capacitat de Catalunya per encaixar dins d'Espanya, i de la capacitat d'Espanya d'oferir a Catalunya un encaix perfecte. Pel que fa a la UGT passa el mateix. En la mesura que l'encaix de la UGT de Catalunya en la confederal sigui tranquil jo crec que continuarem en la línia actual, que crec que és la bona perquè, repeteixo, avui no hi ha fronteres econòmiques. Això no vol dir, però, que les organitzacions sindicals catalanes no hàgim de preservar la nostra sobirania. I la nostra sobirania, com la de Catalunya, tampoc no té límits.

—*Vostè va dir fa uns mesos "no estic en contra del concert econòmic" per a Catalunya. Pot explicar què vol dir exactament aquesta frase?*

—El traspàs del 15% de l'IRPF era un sistema dolent, que no permetia mantenir l'autogovern. Caldria veure com funciona ara el 30%. Però amb aquella frase volia dir que, a priori, no tenim una posició contrària al concert econòmic. El concert no ha de ser necessàriament l'única sortida, però tampoc no s'ha d'excloure. El concert pot ser positiu en funció de la negociació que se'n faci i el coeficient que en surti, i l'exemple més clar és el basc. El que s'ha de demanar és un finançament que ens permeti desenvolupar-nos autònomament, i l'actual sistema no ajuda ni al desplegament industrial del país ni a finançar les competències que té la Generalitat de Catalunya. I jo crec que el 30% de l'IRPF arribarà, a tot estirar, a pal·liar el segon problema però en cap cas el primer.

—*Diuen que Jordi Pujol últimament està seduït per Josep M. Alvarez. Té aquesta sensació?*

—Home, no ho sé, això li ho hauries de preguntar a ell. En tot cas, mantinc unes bones relacions amb el president i haig de reconèixer que cada dia és més sensible al fet sindical. I això és molt bo perquè el president Pujol és una persona que arriba molt a la gent.

—*També diuen que aquestes bones relacions posen nerviós a més d'un al carrer de Nicaragua, seu del PSC...*

—Al carrer de Nicaragua em coneixen prou per saber que les meues posicions seran les que són amb independència del grau de nerviosisme que suscitin en qui sigui. Haig de dir també amb absoluta claredat que des que sóc a la direcció de la UGT des del partit socialista no s'ha intentat mai utilitzar el sindicat. Si ho haguessin fet perdrien el temps, i potser no ho intenten precisament perquè em coneixen. Però el fet és que no ho han intentat.

RICARD CUGAT

"Jo crec que els pobles tenen dret a decidir el seu futur. La relació futura entre Catalunya i Espanya serà la que el poble català vagi decidint."

Eduard Voltas